

Redaktionelt forord

Dette er sidste nummer af Samfundsøkonomen fra min hånd. Efter otte år har jeg valgt at forlade posten som redaktør. Min afløser er professor Mette Wier fra Institut for Samfund og Globalisering, RUC. Hun har omfattende videnskabelig og administrativ erfaring, og jeg er sikker på, at hun vil løse opgaven både indsigtfuldt og effektivt. Det har været en fornøjelse at redigere tidsskriftet, som tvinger en til at holde sig a jour med en række områder af samfundslivet. Der er næppe noget andet tidsskrift, som dækker så bredt, både med hensyn til valg af emne og med hensyn til faglig tilgang. Blandingen af forfattere med forskningsbaggrund og med indsigt fra det praktiske liv er også unik.

De fleste numre af Samfundsøkonomen er temanumre, hvor alle artikler handler om et givet emne (det foregående handlede om vækst). Der indsendes stadig en del artikler på forfatterens eget initiativ, som i mindre omfang placeres i temanumrene. Fra tid til anden samles disse artikler i et såkaldt »blandet« nummer. Dette nummer er et sådant, hvor vi kommer langt rundt i verden, fra engelske guldsmedes pengeskab i 1600-tallet over brug af it-teknologi til fremme af friluftaktiviteter for at ende med grundlaget for miljøøkonomiske vurderinger af indgreb til at sikre naturgrundlaget.

Gennem kredit- og långivning bidrager private banker til at øge pengemængden og blæse finansbobler op. Dette var en af de mekanismer bag finanskrisen, som vakte stor offentlig opmærksomhed. Mange tror måske, at der er tale om et nyt fænomen. Med et eksempel fra engelske guldsmedes pengeskab i 1600-tallet påviser *Ib Ravn*, at det er det på ingen måde. Moralen fra denne historie er også, at den menneskelige opfindsomhed er stor, når det gælder om at finde nye veje til at skabe penge. De engelske guldsmede lånte først ud af deres guld, men fandt det snart mere lukrativt blot at udlåne gældsbeviser på fiktivt guld.

Men tilbage til nutidens finanskrisen. Der har været stor offentlig fokus på grådige pengeinstitutter – det er let at forstå – men langt mindre på regeringens finans- og pengepolitik i den forudgående periode. Den manglende makroøkonomiske stabilitet betød, at virkningerne af den udefra kommende finanskrisen blev langt alvorligere for dansk økonomi, end de ellers ville have været. I sin gennemgang af Rangvid-udvalgets rapport savner *Christen Sørensen*, at denne sammenhæng får sin rette plads i analysen af årsagerne til finanskrisen. Derfor er udvalgets forslag til at forhindre fremtidige kriser også helt utilstrækkelige.

Friluftslivets organisationer er ofte mest optaget af naturen og af velfærdsgevinsterne for brugerne. De ser på friluftslivets rolle i en social, kulturel og miljømæssig snarere end i en økonomisk kontekst. Ved at inddrage moderne informationsteknologi kan mulighederne i friluftslivet udvides og samtidig kan friluftaktiviteter yde et væsentligt bidrag til innovation og økonomisk vækst. *Anne Mette Hjalager, Niels Chr. Nielsen og Thomas Theis Nielsen* bruger begrebet innovationsplatforme til nærmere at undersøge potentialet for at bruge informationsteknologi i udviklingen af friluftaktiviteter.

I den offentlige sektor anvendes stadig flere ressourcer på eksterne evalueringer. Men hvad kommer der ud af al den evaluering? Anvendes resultaterne eller samler de mange evalueringsrapporter bare støv på hylden? *Poul Thøis Madsen* gennemgår dansk og udenlandsk evalueringsforskning, der viser, at evalueringer anvendes, men ofte ikke i den direkte betydning til at forbedre det evaluerede program. Måske er den egentlige hensigt med evalueringer noget helt andet. Det handler mere om kontrol, politik, symboler og ritualer. Det er i tråd hermed, at der vides meget lidt om effekten af evalueringer.

Naturen bidrager gennem økosystemtjenester til menneskers velfærd. En skov giver træ til produktionsformål, rekreative muligheder samt livsgrundlag for en række dyrearter. Forringelser eller tab af økosystemtjenester er miljøforringelser, der potentielt lægger pres på nulevende og kommende generationers velfærd. *Lars Ravensbeck, Peder Andersen, Bo Jellesmark Thorsen og Niels Strange* gennemgår de danske og internationale bestræbelser på at skabe et konsistent begrebsapparat for økosystemtjenester, som skal gøre det muligt at bruge miljøøkonomiske metoder i prioriteringen mellem forskellige indgreb for at sikre naturgrundlaget.

»Der skal ikke sælges ud af arvesølvet« var et ofte brugt argument i januars ophidsede debat om statens salg af en aktiepost i DONG til det amerikanske investeringsselskab Goldman Sachs. *Ole Jess Olsen* spørger, hvorfor det er så vigtigt, at staten ejer DONG. Selskabet laver noget andet i dag, end det gjorde, da det blev oprettet for over fyrrer år siden. Hvor aktiviteterne før var nationale, er de i stigende omfang internationale. Samtidig betyder EU's overtagelse af energi- og konkurrence-regulering, at det bliver stadig sværere at se nogen særlig rolle for statslige selskaber. Endelig er fremtidens energipolitiske opgaver meget forskellige fra fortidens.

Ole Jess Olsen
Ansvarshavende redaktør